
Systemy robotów autonomicznych

Wykład nr 11

Systemy kontroli i zarządzania transportem

Automated Guided Vehicles

Akademia Górniczo-Hutnicza
12.06.2013, Kraków

mgr inż. Andrzej Opaliński
opal@tempus.metal.agh.edu.pl

- Systemy kontroli i sterowania transportem
- AGV – wprowadzenie, przedstawienie problemu, definicja
- Elastyczne systemy produkcyjne
- Historia
- Rodzaje wózków AGV
- Metody nawigacji
- Układy sterowania i monitorowania pojazdów
- Zasilanie pojazdów
- Bezpieczeństwo
- Przykłady zastosowania

Systemy sterowania i kontroli transportu

- Cechy
  - dedykowane do konkretnych unikatowych zastosowań
  - niewielka zdolność adaptacji gotowych produktów
  - wysokie koszty projektowania, realizacji i wdrożenia
  - wysoce zależne od warunków środowiska i wymagań sprzętowych
- Rodzaje systemów:
  - systemy koordynacji transportu i logistyki
    - lokalny (TAXI)
    - globalny (TIR, statki, samoloty)
  - sterowanie sygnalizacją świetlną w aglomeracjach miejskich
  - wewnętrzny transport towarów (AGV)

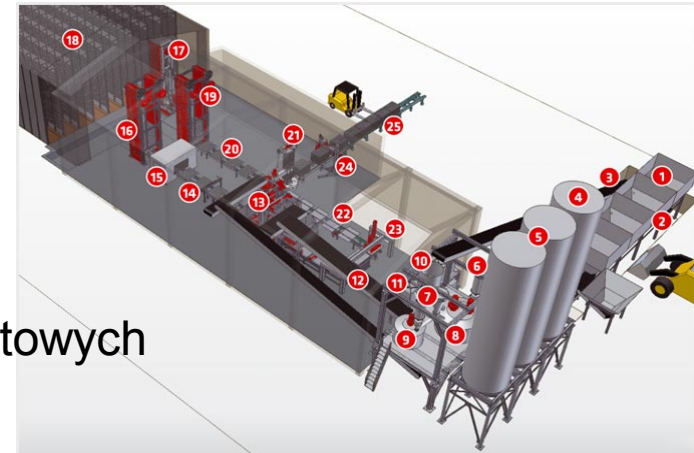
AGV - wprowadzenie

- Problem organizacji transportu i wewnętrznego przepływu materiałów
  - Przenośniki – niewielkie ładunki, krótkie odległości, proste linie
  - Wózki widłowe – duże ładunki, problemy kolizji ścieżek i zakleszczeń
- AGV – Automated Guided Vehicles – pojazdy sterowane automatycznie. Inteligentne pojazdy wyposażone w elektroniczne środki do kontroli oraz zarządzania ruchem
- Zastosowanie do transportu materiałów wewnątrz fabryki lub magazynu
  - Elementów składowych, półproduktów
  - Narzędzi
  - Kontenerów
  - Odpadów
- pojęcie autonomiczności – stopień niezależności, zewnętrznej ingerencji w kontrolę jednostki

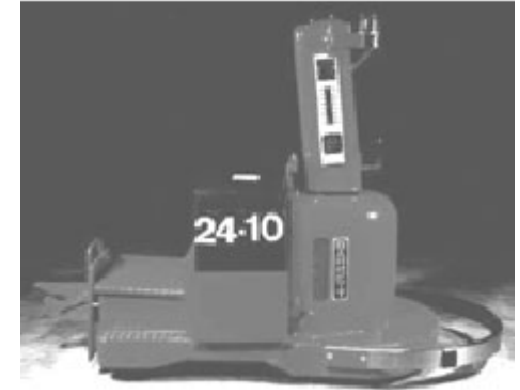

Elastyczne systemy produkcyjne

- Flexible Manufacturing System (FMS)
  - Systemy produkcyjne
  - Sterowane komputerowo
  - Zintegrowane kompleksy
    - Automatycznych urządzeń transportowych
    - Manipulatorów
    - Obrabiarek numerycznych
  - Realizujące produkcję szerokiego asortymentu detali
  - Często zmieniające się wielkości serii
- Cechy systemów
  - Łatwość przystosowania do zmian asortymentu
  - Wysoka jakość i wydajność procesu wytwarzania
  - Niskie koszty magazynowania
  - Terminowość realizacji zamówienia

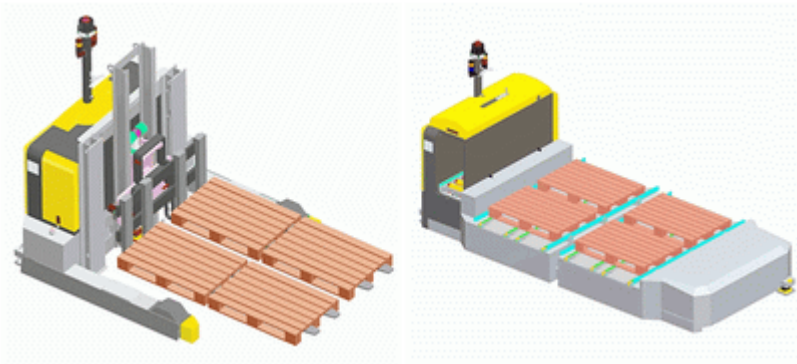

- Pierwsze mobilne roboty przemysłowe – 1954 rok, wózek elektryczny bez kierowcy przenoszący ładunki w magazynie sklepu spożywczego (Barrett Electronics Corporation)
- Nawigacja poprzez systemy kabli umieszczonych w betonowej podłodze
- 1974r – fabryka Volvo w Kalmar (Szwecja) pierwszy system AGV dużej skali
- Lata 80 XX wieku – technika mikroprocesorowa - zastosowanie AGV do bardziej skomplikowanych zadań
- Pod koniec lat 80tych, około 3300 fabryk używało ponad 15 000 robotów AGV
- Lata 90 XX wieku – nawigacja laserowa robotów AGV
- Przełom wieków
  - Rozwój komponentów komunikacyjnych, sterujących,
  - Wzrost mocy obliczeniowej procesorów,
  - Usprawnienie systemów zasilania
  - Automatyzacja załadunku i sprzęgania

Rodzaje wózków AGV

- Wózki holownicze (Towing Vehicles)
- Wózki pojedynczego załadunku (Unit Load Vehicles)
- Wózki widłowe (Fork Vehicles)
- Proste wózki transportowe (Cart Vehicles)

Wózki holownicze (Towing Vehicles)

- Najczęściej produkowane pojazdy typu AGV
- Możliwość transportu największej ilości ładunku (łączenie)
- Maksymalna ładowność od 3 do 27 ton
- Przeznaczone do ciągnięcia innych wózków kołowych ładowanych ręcznie - „tugger” - ciągnik
- Nie mają możliwości poruszania się w odwrotnym kierunku
- Poruszają się na zasadzie pętli wzdłuż ustalonej trasy (punkty pośrednie i końcowe)
- Różne rodzaje zaczepów (kołowy, pin, automatyczne)
- Mogą posiadać stację kontroli dla operatora (załadunek, obsługa)

Wózki pojedynczego załadunku (Unit Load Vehicles)

- Najbardziej tradycyjne mobilne roboty AGV
- nazywane „top carrier” - obciążenie spoczywa na większości pojazdu
- Przystosowane do transportu ładunków o różnych rozmiarach i kształtach
  - Standardowe palety
  - Bębny
  - Wózki
  - Stojaki
  - Niestandardowe pojemniki
- Ładowność od 1 do 27 ton
- Korzystają z przenośników lub są ładowane przez inne urządzenia (konieczność zapewnienia interfejsu komunikacyjnego z urządzeniem ładującym)
- Posiadają duże możliwości manewru – mogą dostarczać ładunek poruszając się po wąskich i skomplikowanych ścieżkach

Wózki widłowe (Fork Vehicles)

- Najpopularniejsze roboty ze względu na ich wszechstronność i elastyczność
- Mogą obsługiwać wiele rodzajów ładunków
  - Palety
  - Stojaki
  - Rolki
- Wysoce konfigurowalne (nowe, dodatkowe zadania)
- Wyposażone w hydrauliczne lub elektryczne napędy maksymalizują szybkość i dokładność przy minimalnej powierzchni manewrowej
- Wyposażone w czujniki i czytniki
  - Automatycznie identyfikujące produkt
  - Śledzące obciążenie w czasie rzeczywistym
  - Zarządzające inwentaryzacją i wyszukiwaniem produktów w magazynie

Proste wózki transportowe (Cart Vehicles)

- Elastyczne i stosunkowo niedrogie pojazdy
- Mogące pracować jako Unit Load Vehicles lub Towing Vehicles
- Ładowność do 1400kg, siła uciągu do 1600kg
- Małe rozmiary i niskie ceny – stosowane na lotniskach, w hotelach, szpitalach
- Poruszają się wzdłuż pasa taśmy magnetycznej zamontowanej w podłożu
- Stosunkowo łatwa zmiana ścieżki robota

Planowanie ruchu pojazdów AGV

Typowe zadania robotyki mobilnej realizowane przez pojazdy AGV

Planowanie misji

generowanie ciągu następujących po sobie czynności, które platforma musi wykonać aby zrealizować wyznaczony cel

Planowanie trajektorii

generowanie ciągu kolejnych punktów docelowych w przestrzeni pracy platformy, uwzględniające ograniczenia (np. przeszkody) oraz minimalizujące wybrane kryterium (np. długość trasy)

Bezkolizyjne realizowanie zaplanowanej trajektorii

śledzenie ścieżki, wykrywanie przeszkód oraz wyznaczanie aktualnego położenia robota

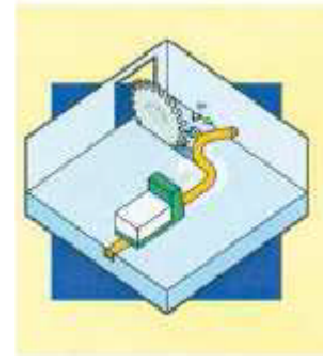
Metody nawigacji pojazdów AGV

- Metoda pętli indukcyjnej
- Metoda pętli magnetycznej (metalicznej)
- Metoda nawigacji laserowej
- Metoda linii refleksyjnej
- Metoda żyroskopowa
- Metoda układu współrzędnych
- Metoda ultradźwiękowa
- Metoda GPS

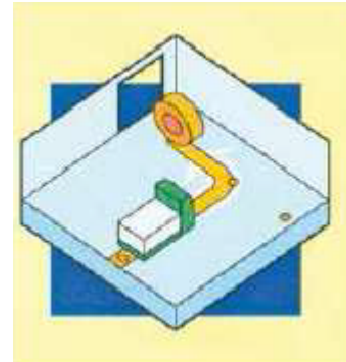
Metoda pętli indukcyjnej

- Pojedynczy przewód w specjalnie przygotowanym w podłodze kanale
- Przepływ prądu o stałej, określonej częstotliwości generujący pole magnetyczne
- Wychwytywanie natężenia pola przez antenę wózka poruszającego się zgodnie ze ścieżką sygnału
- Jedna z najstarszych i najbardziej skutecznych metod
- Zalety
  - Duża skuteczność
  - Możliwość stosowania na otwartej oraz zamkniętej przestrzeni
- Wady
  - Problem ze zmianą trasy pojazdów

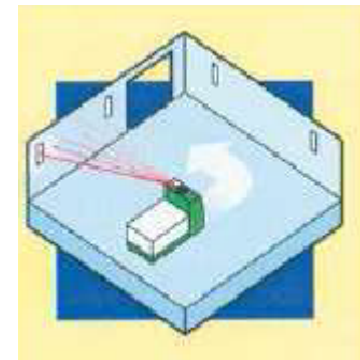
Metoda pętli magnetycznej (metalicznej)

- Podobne rozwiązanie jak w wypadku pętli indukcyjnej
- Inne źródło pola magnetycznego – taśma z materiału ferromagnetycznego generująca pole magnetyczne
- Detekcja za pomocą anteny wózka
- Zalety
  - Prosta i tania instalacja
  - Szybka modyfikacja trasy
- Wady
  - Ograniczenie do stosowania we wnętrzu budynków
  - Mała wytrzymałość na uszkodzenia mechaniczne
  - Duża czułość na obecność innych ferromagnetyków

Metoda nawigacji laserowej

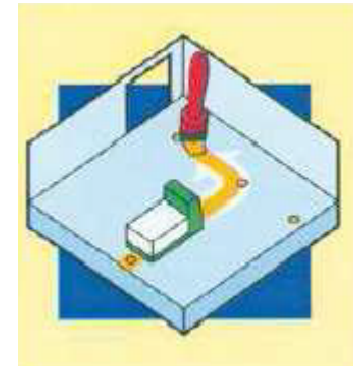
- Nawigacja poprzez ustalenie współrzędnych za pomocą emisji wiązki laserowej
- Wiązka emitowana przez skaner umiejscowiony w górnej części wózka
- Omiatająca otoczenie wózka od kilku do kilkunastu razy na sekundę
- W strategicznych miejscach otoczenia (np. ścianach lub kolumnach) umieszcza się odbłyśniki (reflektory) odbijające wiązkę
- Wiązka po odbiciu wraca do układu nawigacji i w ten sposób następuje zorientowanie wózka w przestrzeni roboczej
- Zalety
  - Odporność na warunki atmosferyczne
  - Możliwość pracy wewnątrz i na zewnątrz budynków
  - Duża dokładność (1-2 mm)
  - Łatwa modyfikacja trasy
- Wady
  - Odbłyśniki muszą być widoczne dla robota

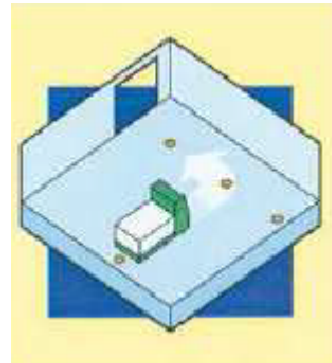
Metoda linii refleksyjnej

- Wyznaczenie na podłożu trasy wózka, poprzez namalowanie farbą refleksyjną lub wyklejenie taśmą refleksyjną
- Trasa śledzona przez kamerę stanowiącą element układu nawigacji
- Nawigacja w oparciu o inny stopień odbicia światła na trasie w porównaniu do innych elementów otoczenia
- Zalety
  - Łatwo modyfikowalna trasa
- Wady
  - Mała niezawodność
  - Duża czułość na zabrudzenia
  - Nie nadaje się do stosowania na zewnątrz budynków

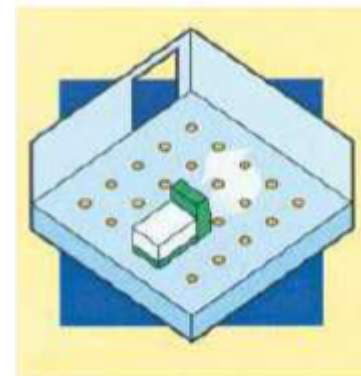
Metoda żyroskopowa (bezwładnościowa)

- wykorzystanie urządzenia żyroskopowego wykrywającego zmiany kierunku
- wymaga dodatkowego wzorcowania zewnętrznego za pomocą specjalnych punktów odniesienia montowanych w podłodze – transponderów - (w miejscach charakterystycznych)
- Miejsca charakterystyczne – punkty przystankowe oraz łuki
- Kłopotliwe rozwiązanie przy skomplikowanych i krzyżujących się ścieżkach
- Wymaga sprzętu odpowiedniej jakości
- Zalety
  - Dobre pozycjonowanie (przy osprzęcie odpowiedniej jakości)
- Wady
  - Koszty rozwiązania

Metoda układu współrzędnych

- W oparciu o punkty odniesienia w podłodze obiektu
- Duża ilość punktów o charakterze optycznym lub nadajnikowym
- Na podstawie danych z punktów układ sterowania koordynuje położenie wózka w przestrzeni
- Zalety
  - Metoda stosunkowo prosta w modyfikacji
- Wady
  - Wymaga zastosowania rozbudowanego układu punktów w podłożu

Metoda ultradźwiękowa

- Nawigacja w oparciu o odniesienie do pionowych powierzchni (np. ściany)
- Odbicie i wychwycenie fali ultradźwiękowych emitowanych przez układ nawigacyjny
- Szacowanie odległości na podstawie oceny parametrów odbitej fali
- Współcześnie metoda ma charakter prototypowy, nie jest wykorzystywane komercyjnie
- Zalety
  - Nie ma konieczności stosowania dodatkowych znaczników
- Wady
  - Zastosowanie jedynie w niewielkich przestrzeniach (korytarze międzyregalowe)

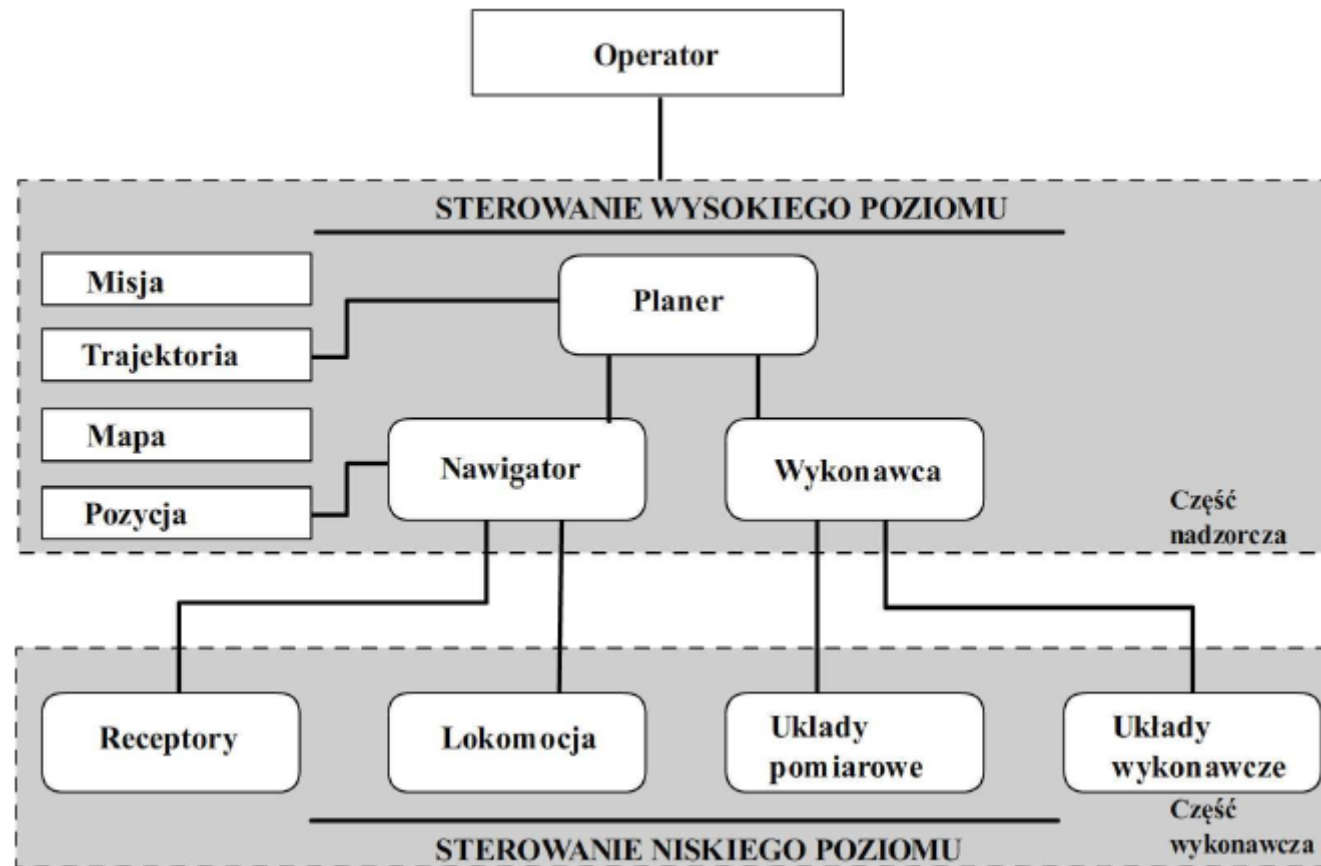
Metoda GPS

- Oparta na systemie nawigacji satelitarnej
- Pomiar czasu sygnału pomiędzy satelitami a odbiornikiem na pojeździe
- Zastosowanie przede wszystkim w nawigacji zewnętrznej (zakłócenia)
- Zalety
  - Stosunkowo prosta do wdrożenia
- Wady
  - Konieczność umieszczenia stacji referencyjnej
  - Dokładność od 0,5m do 2m
  - Możliwość stosowania jedynie na zewnątrz

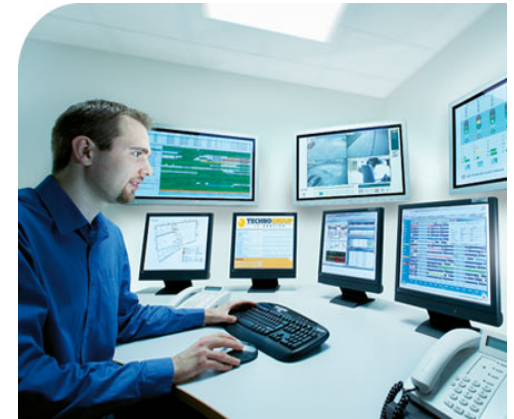
Układ sterowania pojazdu AGV

- Część nadzorcza – sterowanie wysokiego poziomu
przetwarzanie i analizowanie informacji pochodzących ze źródeł zewnętrznych (czujniki, polecenia operatora) oraz wewnętrznych (baza danych, baza wiedzy)
- Część wykonawcza – analiza sygnałów z efektorów oraz receptorów platformy mobilnej

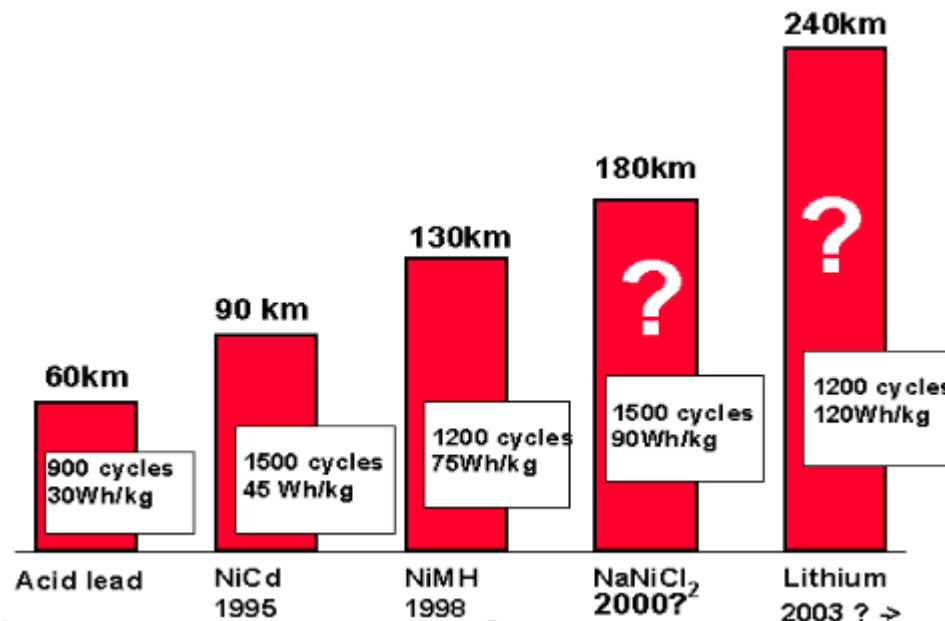
Systemy monitorowania robotów AGV

- Istotny element elastycznych systemów produkcyjnych
- Błąd lub spowolnienie działania systemu może spowodować poważne problemy w produkcji
- Błędy należy możliwie szybko wykryć i zlikwidować
- Podstawowe podejścia do monitorowania systemów AGV
  - Panel lokalizujący – wskazuje miejsce na trasie w którym pojazd się znajduje. Nie identyfikuje pojazdu. W każdej strefie znajduje się miernik czasu wskazujący zajętość strefy (sygnalizujący błąd)
  - CRT – system monitorowania pojazdów w czasie rzeczywistym. Identyfikuje pojazdy, pokazuje ich lokalizację i status (w ruchu lub zablokowany, załadowany czy pusty, stan baterii). Wyświetla informacje w formie graficznej, pozwala na szybkie reakcje operatora.
  - Centrala rejestracji i raportów – posiada funkcję monitorowania systemu i tworzenia raportów dotyczących wydajności systemu. Raporty zawierają (czas ruchu pojazdów, ilość przetransportowanych ładunków, stany baterii, obciążenia pojazdów). Raporty pozwalają na utrzymanie wysokiej efektywności systemów.

Zasilanie pojazdów AGV

- Kontrolowane przez komputery – zasilane prądem elektrycznym
- Problem – generowanie i magazynowanie energii
- Zestawy magazynowania energii: (baterie, zestawy dieslowo-elektryczne, zestawy dieslowo-hydrauliczne, koła zamachowe)
- Dominują pojazdy akumulatorowe
- Idealna bateria: lekka, mocna, duża pojemność, tania
- Aktualnie rodzaje dostępnych na rynku baterii oraz zasięg jaki można za ich pomocą uzyskać (przy takiej samej wadze baterii, około 25% masy pojazdu)

Ładowanie i wymiana baterii

- Ręczna wymiana baterii
Ręczne usunięcie baterii z robota i umieszczenie na jej miejscu w pełni naładowanego akumulatora.
Czas pracy na jednej baterii to około 8-12h.
Ręczna wymiana akumulatora zajmuje od 5 do 10 minut
- Automatyczna wymiana baterii
Dodatkowa automatyczna jednostka w systemie robotów AGV.
Korzystanie w przypadku niskiego poziomu naładowania baterii.
Automatyczny zmieniacz wymienia baterie i kontroluje stan baterii w swoim magazynie.
- Automatyczne ładowanie baterii
Pozwala na nieprzerwane działanie systemu.
Średnio 1 akcja ładowania trwająca 12 minut co 1 godzinę.
Z wykorzystaniem stacji automatycznego ładowania.
Roboty ładują baterię w momencie przestoju pomiędzy zadaniami lub w wypadku niskiego stanu jej naładowania.

Bezpieczeństwo robotów AGV

- Konieczność wyposażenia w urządzenia zapewniające bezpieczeństwo innym urządzeniom i pracownikom
- Ograniczenia konstrukcyjne robotów
  - Maksymalna prędkość poruszania się
  - Prześwit (możliwie mały)
  - Bufory wyłączające zasilanie w momencie zetknięcia się z przeszkodą
- Elementy zapewniające bezpieczeństwo
  - Laser bezpieczeństwa – duża szybkość robota w odległości do 15 m od przeszkody. Poniżej automatyczne dostosowanie prędkości aż do zatrzymania robota
  - E-stop – system zapewniający natychmiastowe zatrzymanie robota po zetknięciu przeszkody ze zderzakiem robota.

Praktyczne przykłady zastosowania

- System portu w Hamburgu
- 50 zautomatyzowanych pojazdów transportujących kontenery pomiędzy nabrzeżem a placem magazynowym
- Współpracują z automatycznymi dźwigami
- Przystosowane do przewozu standardowych kontenerów
- Poruszają się z dużą prędkością z dokładnością do 3 stopni
- Automagiczne tankowanie (napędy dieslowo-elektryczne lub dieslowo-hydrauliczne)
- Dane do transportu pobierane z systemu centralnego
- Nawigacja za pomocą markerów elektro-magnetycznych w podłożu
- [Video1](#)
- [Video2](#)

- Jerzy Honczarenko - „Roboty przemysłowe”
- T.Ganesjarajaj, N.G.Hall, C.Sriskandarajah, „Design and operational issues in AGV-served manufacturing systems”, Annals of Operations Research, 1998
- „Nowoczesny magazyn” - NM 4-2006
- Wojciech Ulatowski - „Sterowanie ruchem autonomicznie sterowanych pojazdów”, Pomiary Automatyka Robotyka 1/2004
- <http://www.asimo.pl/teoria/roboty-przemyslowe.php>
- Dudek Rafał – „AGV – Automatic Guided Vehicle| – AGH, SysRA, 2009
- http://www.fmcsags.com/content/products/special_app_vehicles.htm
- <http://www.egeminusa.com/>
- Grzegorz Ziółek - „AGV czy Automatycznie prowadzone pojazdy pomagają zredukować koszty produkcji i zwiększają wydajność systemów produkcyjnych” - AGH, SysRA, 2008